

Položaj v Mezopotamiji je zelo resen

ko bo Anglija izgubila oljne vrelce v Mezopotamiji, bo moralo priti ameriško olje v Egipt. — Oljne cevi do Palestine so baje že razdrte. — Nemški bombniki napadajo otok Kreto, sedež grške vlade. — Abesinski cesar je na potu v Addis Ababo.

Kaira, 5. maja. — Dve silno stiskani angleški posadki se še držita, to je v Tobruku v Libiji in v Iraku. Radio iz Londona je ponudil iraškemu premierju Al Gailani, ki je vdan Angliji, da se vzpostavi med obema državama stare prijateljske odnose, če se umaknejo domačinske čete, ki imajo obkoljeno irsko posadko v zrakoplovnem pristanu pri Habbaniyah.

Rektor Ness bo ostal v uradu, če bo izvoljen za župana

Na mestu se govori, da bo ostal direktor Ness še na mestu v tem uradu, če bi bil izvoljen za župana. Lauseche župan. Lauseche in Ness sta dva močna kandidata za župana. Lauseche je bil prej župan Blythin. Samo v tem mestu, če bi kazalo, da bi prišel na mesto administracija v rodnem mestu, ki bi zamenjali predhodnega župana, bi kandidiral Ness.

Na kandidirajo se danes niso gotovo kandidirali Lauseche kandidirali ne, ker se sam še ni odločil. Od vseh strani se kaže, da naj bi kandidiral in naj ne bo. Druga dva močna kandidata kandidata bi kandidirali Merrick in sodnik Louis Petrash.

Rad spravil Japonce na odprto polje

Washington. — Kongresnik iz Arkansasa je govoril v ameriški zbornici, naj se da Japonci v teden časa, da se odločijo ali se očiščemo, ali se ne. Ako ne, udarimo. Ellis trdi, da je skoro gotovo, da se bodo udarili z Nemci in tedaj nas bo Japonska napadla v hrbet. Zato je najbolje, da se ji njo prej pogledamo v oči.

Na dopustu

Frank Kapla je prišel na dopust k svojim staršem Frank in Mary Kapla, 1064 E. 61. St. Frank služi Strica Sama pri zrakoplovih v North Carolini. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

Zelo važna seja

Jutri večer ob 7:30 se vrši v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. zelo važna seja skupnih društev.

5,000 LET PRED KR. SO ŽIVELI LJUDJE V NEKI VOTLINI V ARIZONI

Tucson, Arizona. — V neki votlini na rezervaciji Papago Indijancev so našli znake, ki dokazujejo, da so tukaj živeli ljudje najmanj 5,000 let pred Kristusovim rojstvom. V jami so izkopali dokaze o človeškem bivanju, tukaj, orodje iz kamenite dobe in drugo, kar je ležalo pod 12 čevljev debelo plastjo.

Starinoslovec dr. Emil Haury trdi, da so tukaj živeli ljudje neprestano od leta 5,000 do 400 pred Kristusovim rojstvom. Jamo so raziskovali več tednov. Dolga

Pazi, Amerika!

Ameriški vladi je znano, da je nemškimi agentom v tej deželi natančno znano, kdaj odpluje kaka ladja iz ameriškega pristanišča, kam je namenjena in kaj vozi. Če ne bo postala Amerika kmalu nekoliko "manj demokratska" in stopila tujim agentom na prste, bomo to še drago plačali.

Ameriška obrežna straža na jugoslovanskih ladjah v New Yorku

New York, 5. maja. — Ameriška obrežna straža je šla na jugoslovanske parnike, ki se nahajajo v newyorškem pristanišču. Eno izmed ladij je straža prisilila, da se je vrnila nazaj k pololu, od katerega je bila odplula.

J. S. Baylis, poveljnik straže izjavlja, da je ta čin ameriške obrežne straže samo pregled ladij in ni hotel dati več pojasnila rekoč, da mu je to prepovedano. Samo to je rekel, da ameriška straža večkrat stopi na inozemske ladje, katere pregleda radi previdnosti.

Toda malo prej je radijska postaja prestrigla šifrirano radijsko poročilo iz Rima, ki kaže, da vsem jugoslovanskim parnikom, naj odplujejo v argentinska ali brazilska pristanišča. One jugoslovanske ladje pa, ki se nahajajo na Pacifiku, naj odplujejo v japonska, čilenska, ali mančukoska pristanišča. V newyorškem pristanišču leže štiri jugoslovanske ladje in ena se je bila odzvala klicu, ter odšla iz pristanišča, ko je stopila v akcijo ameriška obrežna straža in jo zavrnila nazaj.

Srbi kupujejo vladne obligacije

Pittsburgh, Pa. — Izvrševalni odbor Srbskega narodnega saveza je kupil za \$50,000 federalnih obrambenih bonдов in za \$25,000 kanadskih bonдов. Odbor izjavlja, da hočejo ameriški Srbi s tem pokazati svojo voljo do sodelovanja pri ameriški narodni obrambi.

Hčerka je!

Družini Mr. in Mrs. Matt Modic, 8220 Korman Ave. se je rodila hčerka prvorojenka. Mati in dete se dobro počutita v Polyclinic bolnišnici. Dekliško ime matere je bilo Antonija Vidmar iz Carl Ave., od dobro poznane Vidmarjeve družine. Tako sta postala Mr. in Mrs. Joe Vidmar v desetih dneh dvakrat stari oče in stara mama.

Anglija mora dobiti nadmoč v zraku nad Evropo, pravi Roosevelt

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je ukazal razširjenje letalske industrije v taki meri, da bo dobila Anglija zračno oblast nad vso Evropo. To je Rooseveltov odgovor na Hitlerjevo bahanje zadnje nedelje, da je Nemčija nepremagljiva.

Roosevelt je poslal pismo vojnemu in mornariškemu tajniku ter kopije pisma uradu za obrambeno produkcijo, v katerem pismu pravi:

"Izdatna obramba in potrebna obramba te dežele in drugih demokratičnih narodov zahteva, da se začne takoj izdelovati bombnike v večjem številu. V dosegu tega boste zavzeli vsako akcijo, ki je potrebna. Zavedam se dejstva, da večja produkcija bombnikov je velik napor na zrakoplovno industrijo. Toda oblast v zraku se mora in se bo dosegla.

"Z vsakim mesecem postaja demokracija močnejša v zraku. Gledati moramo, da se s tem še bolj pohniti in da postane ta oblast absolutna."

Novo vojaško letalo je tako hitro, da že izgine, predno se ga sliši

Los Angeles. — V nedeljo jutraj so demonstrirali novo letalo za ameriško armado, ki je modela Lockheed P-38. Kakih 30,000 gledalcev se je zbralo, da vidi novo čudo v zraku. Ker so bili ljudje opozorjeni na letalo, so ga zagledali, kako je priplulo po vsemirju, toda je že izginilo na nebesnem svodu, predno so zaslišali brnenje motorjev. Strojnikovi trdijo, da je to najhitrejšje vojaško letalo, ki ga ima kaka država. To letalo je zgrajeno za napade sovražnih letal od spodaj navzgor z brzino 300 milj na uro. Toda pri poskusni vožnji je napravilo 460 milj na uro, pa še pilot ni bil odprl "na vse". Armada strogo varje tajnosti zgradbe tega letala.

20,000 brez strehe v Braziliji

Porto Alegre, Brazilija. — Najmanj 20,000 oseb je brez strehe radi povodnji, kakršne ljudje še ne poznajo. Več kot 1,000 hiš je v vodi in najmanj 400 hiš je popolnoma pod vodo. Večina vsi vlaki so zadržani. V okraju Cachoeira so trije farmarji izvršili samomor radi škoda, ki jo je napravila voda na njih rizičnih poljih.

Prve strelske vaje

V sredo popoldne ob treh bo Euclid Rifle klub odprl strelsko sezono na Močnikarjevi farmi. Klub vabi tudi vse druge ljubitelje tega lepega športa. Vsak je dobrodošel. Vojna se nam bliža, zato je potrebno, da se privadimo streljanju. Ženske naj pa pridejo pogledat, kako se prenaša municija, ker jih morda zadene to delo, kot je grške žene in dekleta.

Mleko se bo podražilo, če ne bo kmalu dežja

V štirih ali šestih tednih se bo mleko občutljivo podražilo, če ne bomo dobili dežja v prihodnjih 10 dneh, trdi zveza mlekarjev. April je bil tretji najbolj suh mesec od leta 1871 in kmalu se bo poznalo pomanjkanje krme, ker ne bo obrodila koruza, niti oves in pašniki bodo zarujaveli.

JUGOSLOVANI V NEMŠKEM UJETNIŠTVU

Slika je bila poslana potom časnikarskega brzojava iz Berlina in predstavlja jugoslovanske častnike, ki so bili ujeti nekje v Srbiji. Imena častnikov niso znana.

Kongres študira zaplenbo inozemskih ladij in spremstvo produktov do Anglije

Washington. — Kongresnik Gene Cox iz Georgije, ki sicer nasprotuje Rooseveltovi administraciji, je izjavil, da bo podpiral predlog, da Zed. države zasežejo vse inozemske ladje v ameriških pristaniščih. Izjavil je, da koraka dežela proti vojni in ta predlog nam bo naznanil, da smo dospeli do nje.

Cox je apeliral na poslance, naj podpirajo ta predlog in brez ovinkov izjavil, da bodo Zed. države v kratkem spremljale anostnosti zgradbe tega letala.

Amerika izdela mnogo več jekla kot Nemčija

Hoboken, N. J. — Irving S. Olds, predsednik eksekutive United States Steel Corp. je izjavil pred delničarji te družbe, da samo to podjetje izdela danes več jekla, kot pa vse nemške jeklarne skupaj. Izdela ga toliko kot so ga leta 1939 izdelale Anglija, Francija in Belgija skupaj.

Poroka slovenskega para

Jutri ob enajstih se bosta poročila v cerkvi sv. Vida gđ. Alice Kmet iz znane Mrs. Teresije Kmetove družine in Mr. Joseph Urbas iz Loraina. Mnogo sreče jima želimo v zakonskem stanu.

Novo pristanišče

Mesto bo zgradilo na koncu 140. ceste pristanišče za male čolne s potrebnim pomolom.

MOŽ, KI JE UTOPIL ŽENO V BANJI, SE BORI PROTI SMRTNI KAZNI

Washington. — Robert S. James, brivec iz Los Angeles, Cal., je bil obsojen ob poroti na smrt, ker se je bil polakomnil zavarovalnine za svojo ženo in jo je skušal spraviti s sveta. Najprej ji je vtaknil nogo v zabojo, kjer sta bili dve kači klopotači. Toda ker to ni prineslo zaželenega uspeha, jo je potlačil v vodo v kopalni banji in jo tolako časa tiščal pod vodo, da je utonila.

Kongresnik Sabath iz Illinoisa je pa izjavil, da je še vedno prepričan, da nas bo Roosevelt rešil pred vojno.

Roosevelt sam je priporočil sprejetje predloga, da sme vlada zaseči 85 inozemskih ladij v ameriških pristaniščih, vključno danske, nemške, italijanske in francoske. Te ladje bi rabile Zed. države, ali pa bi jih izročile Angliji.

Skupna seja

V sredo ob 7:30 zvečer se vrši skupna seja članov vseh društev v Clevelandu, ki spadajo v jedrno C. K. of O. Člani in članice društev St. Agnes, št. 139 in Sv. Antona, št. 138 C. K. of O., pridite na to sejo vsi, če vam je le mogoče. Po seji bo malo programa in prostega prigrizka. Seja se vrši v šolski dvorani sv. Vida.

Mlada morilka

Elizabeth Benton, stara 19 let, stanujoča na 2617 E. 68. St. je v neki gostilni na vzhodni strani mesta do smrti obklala z nožem 19 letno Gussie Sparks.

Slike in veselica

WPA tečaj v East High šoli priredi nocoj plesno veselico in kakanje jako zanimivih premikajočih slik v šolskih prostorih. Vsakdo je prijazen vabljen.

NOVI GROBOVI

Anton Zukovec

Umrli je dobro poznani Anton Zukovec, bolj poznani pod imenom "Hot dog." Bil je star 45 let. Doma je bil iz Vavče vasi, fara Dobrič, odkoder je prišel sem pred 28 leti. Umrli je v soboto jutraj ob šestih v hiši 3774 E. 93. St. pri družini Louis Go-dec. Razen številnih prijateljev nima tukaj nobenih sorodnikov. Bil je veteran svetovne vojne in več let je delal na farmi Josip Gramca v Geneva, O. Pogreb se bo vršil v sredo ob 8:30 zjutraj iz Ferfoliatovega pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave. v cerkev sv. Loyrenca in na pokopališče Kalvarijo. Naj počiva mirno v ameriški zemlji.

Peter Mukavetz

V Glenville bolnišnici je umrl dobro poznani rojak Peter Mukavetz, star 65 let. Stanoval je na 1231 E. 61. St., kjer je vodil gostilno. Pogreb se bo vršil iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Čas in drugo prinesemo jutri.

John Gross

Po dolgi bolezni je umrl John Gross, star 57 let. Stanoval je na 4121 St. Clair Ave. Doma je bil iz Zužemberka. Pogreb se bo vršil iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Čas pogreba in druge podrobnosti prinesemo jutri.

Italijani so zanetili upor na jugoslovanskem parniku v Braziliji

Rio de Janeiro. — Jugoslovanski poslanik je obdolžil Italijo, da je kršila nevtralnost Brazilije, ko so hoteli italijanski mornarji zanetiti upor na jugoslovanskem parniku Sloga in preprečiti, da ne bi odplul pod angleško zastavo.

Policija je aretirala italijanskega kapitana Raguzina in prvega mata z italijanskega parnika Teresa, ki je tukaj zasedran. Kapitan Jeličić od parnika Sloga je naznanil oblasti, da so Italijani naščuli jugoslovansko posadko k vstaji. Tudi od posadke Sloga sta bila aretirana dva častnika in šest mornarjev. Sloga je nato odplula z novo posadko v Sydney, Avstralija z 8,000 ton tovora v raznih mineralijah.

DEMANTE JE PROČ ZMETALA

Elizabeth, N. J. — Mrs. Joseph Rip je zavila štiri demante, vredne \$900, v papirnato serveto, nato pa isto drugi dan vrгла v smeri. Danes razkopavajo mestno smetišče in iščejo serveto in, seveda, demante v njej.

Čebula se draži

Včeraj so bile na mestni tržnici cene stari čebuli in paradiznikom precej visoke, od 30 do 40c pri vreči čebule. Vzrok, ker prihaja iz Teksasa nova čebula kasno in še ta je slabe kakovosti. Paradizniki so se tudi podražili od zadnje sobote.

Stavka v Lorainu

American Stove Co. v Lorainu, ki zaposluje 450 delavcev je zaprla vrata radi stavke. Delavci zahtevajo 72 in pol centa minimalno urno mezdno.

Važna seja

Članice podružnice št. 41 SZZ imajo nocoj zelo važno sejo. Pridite vse!

Najdeni ključ

Kdor je izgubil šop ključev na 68. cesti, jih dobi po peti uri zvečer na 1075 E. 68. St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$7.00. Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. European subscription, \$7.00 per year. Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 106

Tues., May 6, 1941

Nerazumljiva pravica

Sodno pravico upodablja z zavezanimi očmi. To naj bi pomenilo, da pravica ne sme gledati koga ima pred očmi, ampak mora odločevati pošteno in nepristransko za bogate in revne, za preproste in odlične.

Pa se včasih človeku zdi, da ima boginja pravice zato zavezane oči, ker jo je sram pogledati poštenemu človeku v obraz, kadar razsojuje pristransko, ne glede na to, na kateri strani je pravica.

To je bil, bi rekli, slučaj, ko je bila na okrajni sodnji tožba radi nočnega razbijanja neke tovarne na Addison Rd., radi česar so se okoliški stanovanjci pritožili, da jim to razbijanje z ogromnimi kladivi trese hiše, da je v več krajih odpadel omet in pa, da ponoči ne morejo spati.

To je bil slučaj, ko bi navaden človek, ki ni nikdar študiral postave sodil, da je človeško bivališče njegov svet kraj, katerega varje vsa posvetna gosposka. Saj ti ljudje plačujejo davke mestu, državi in zvezni vladi, so poštene državljanji, ki dajejo "cesarju kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega."

Ti ljudje so si postavili tukaj svoje skromne hiše, kjer pošteno vzgajajo svoje družinice, da bodo dobri člani človeške družbe. Pa se zgradi v njih bližini tovarna, ki začne neke lepe noči razbijati s težkimi kladivi po železu in jeklu, da se tresejo vse hiše skoro eno miljo naokrog.

Ljudje se pritožijo pri vodstvu tovarne in prosijo, naj bi vsaj nekaj ur ponoči ne razbijali s tistimi orjaškimi kladivi, da bodo mogli delavci po težkem dnevnem delu vjeti nekaj ur spanca za težko delo drugi dan.

Vodstvo tovarne se ne zmeni za pritožbe in ljudje gredo na sodnijo po pravico. Naj sodnik odloči, če sme tovarna cele noči razbijati v bližini hiš. Sodnik naj odloči, če je prav ali ne, da se radi tega razbijanja dela škoda na hišah. Ljudje bi radi vedeli, če imajo v svojih hišah pravico do mirnega nočnega počitka. Ljudje bi radi vedeli, če so še gospodarji svojih hiš, ali ima te hiše pravico majati v njih temeljih vsaka tovarna, ki se ji zljubi.

Pri tem zaslišanju je bilo kakih trideset naših ljudi, ki so bili pripravljeni pričati, če potreba tudi s prisego, da se res dela škoda in da res nimajo počitka radi nočnega razbijanja v bližnji tovarni.

Šli so pred sodni stol s trdnim prepričanjem, da je še pravica na svetu in ta pravica bo odločila njim v prid.

Sodnik se vsede na sodni stol. Ljudje so mislili, da bo zdaj začel zasliševati priče, tako hišne posestnike kot vodstvo tovarne. Po teh izjavah bo potem sodnik sodil, katera stran ima prav in katera ne.

Pa ni sodnik zaslišal prič, ker se mu to ni zdelo potrebno. On je že vnaprej določil razsodbo. Vzame spisan govor in začne pripovedovati našim ljudem o patriotizmu, na katerega oltar moramo biti pripravljeni žrtvovati vse, če potreba tudi nočni počitek. Zlasti še sedaj, ko se dežela pripravlja na obrambo in kjer šteje vsaka zamujena minuta.

Vse je kazalo, da je bil sodnik mnenja, da je delo tovarne tako važno, da lahko razbija s kladivi tudi ponoči, da lahko izdeluje svoja naročila, ki so menda za obrambeni načrt.

Zagovornik hišnih posestnikov je takoj videl, kako bo razsodba izpadla. Ko je začel sodnik pridigati o patriotizmu, je zagovornik vedel, da to leti na naše ljudi, ki morajo biti tako dobri patrioti, da ne smejo ziniti niti besedice, pa če bi jim tudi po glavi razbijali s kladivi, če bi šlo to za obrambo dežele.

Še nikdar nismo slišali, da bi kak sodnik javno pokazal, na katero stran bo razsodil, še predno je zaslišal priče. [Kako pa more vedeti, katera stran ima prav, če ni slišal obe strani? Toda tam pri mizi je sedel predsednik tovarne na eni strani, na drugi pa kakih trideset preprostih delavcev. In ker se nam zdi, da je dolžnost vseh 130,000,000 prebivalcev Zed. držav, da pomagajo pri obrambenem načrtu, če je tako ukazala naša vlada, katere ukaze moramo izpolnjevati, je čudno, da je zahteval gospod sodnik patriotizem samo od preprostih delavcev in ne tudi od delničarjev ali lastnikov tovarne.

In naj se dalje vprašamo: če dotična tovarna dela naročila za obrambeni program, ali je toliko patriotična, da dela naročila zastoni, ali pa izdeluje naročila za svoj dobiček, kakršen pač je?

Dalje, ali je odvisna vsa obramba Zed. držav samo na izdelke dotične tovarne tistih nekaj ur ponoči? Če se je sodniku zdelo, da je za dobrobit dežele potrebno, da dela tovarna tudi ponoči, pa če že morejo ljudje po bližnjih hišah spati ali ne, pa nismo še slišali dotičnega sodnika, da bi bil rekel kak besedo in trkal na patriotično stran, kadar stavka po 400,000 delavcev in je s tem v nevarnosti industrija vse dežele, da obstane. Niti vlada Zed. držav ne prepoveduje delavcem stavkati, pa četudi stoji v tovarnah na milijone dolarjev vrednosti naročil. Vlada smatra, da imajo delavci pravico potegniti se za svoje osebne koristi in jim ne očitata, da niso patriotični. To je zato, ker se delavcev boji, ki so organizirani. Kdo se bo pa bal nekaj hišnih posestnikov, ki ne premorejo drugega kot tiste svoje bajte. Zato se jih pa svari, naj bodo patriotični in naj voljno prenašajo razbijanje tovarne.

BESEDA IZ NARODA

Za pomoč domovini

Minula je ... prva samari-tanska gesta, prva javna manifestacija clevelandskih Jugoslovancev v prid naše rodne Jugoslavije. Peli so ... in pozdravljali naše brate in sestre onstran morja, čigar čast in ime sta ostala neomadeževana. Peli so ... in v njihovih harmoničnih odmevih je sleherni udeleženec lahko mislil, hrepenenje in up, ki po vsej božji pravičnosti bo enkrat zasijalo v končno zmago, in novo ustajenje, v novo in večjo Jugoslavijo.

V prijetno dolžnost si štejem zahvaliti se vsem skupinam in posameznikom, ki so omogočili, da je naš "Jugoslovanski večer" v soboto večer, 26. aprila bil tako materialno in moralno uspešen. Dasiiravno ni bila velika dvorana napolnjena, odziv ljudstva, na tako kratek poziv je bil dovoljen. Hvala vsem udeležencem ter tudi vsem tistim, katerim se iz enega ali drugega vzroka ni bilo moglo udeležiti, a so obljubili, da se odzovejo ob drugi slični priloiki.

Vse naše razne narodne skupine so bile pripravljene sodelovati. Ker bi pa bil v tem slučaju program skoro brez konca, so za enkrat nastopili sledeči, za kar jim gre iskrena zahvala:

Pevski zbor "Glasbena matiča," pod vodstvom Ivan Zor-mana; tamburaški zbor "Plavi Dunav," čigar vodja je Frank Muža; hrvatski deklinski zbor "Slavulji," dirigent Jos. Gregur-inčič; pevke Olga, Jelka in Vera Tomich; srbski pevski zbor "Njegoš;" mladi plesalci mladinskega oddelka Slovenske ženske zveze, pod vodstvom Albine Novak; harmonikarji: Vinko Globokar, John Kausek in Kapel Frank; deklinski pevski zbor "Baraga," voditeljica Eleanor Karlinger; Sodnik Frank J. Lausche, in Theodore Andrica, poročevalec za Cleveland Press.

Za uspešno reklamo so skrbeli Ameriška Domovina, Enakopravnost, Glas, Glasila K. S. K. Jednotne in pa posebni odbor sestojel iz urednikov naših različnih časnikov.

Zabeležiti moramo tudi, da nam je Slovenski narodni dom na St. Clairju dal brezplačno na razpolago prostore za vse naše seje.

Veseli smo bili vsi ob navzočnosti našega spoštovanega visokega državnega uradnika gospoda svetnika dr. Vladimira Rybar-a iz Washingtona.

Posebno se moramo spomniti na vljudno sodelovanje Cleveland Press-a in pa Theodore Andrica, ter Spencer Irwin-a od Cleveland Plain Dealer-ja.

Posamezniki, ki niso bili člani raznih odborov, a so žrtvovali mnogo časa, so sledeči: Max Traven, Anna Traven, Eleanor Černe.

Iskrena hvala vsem, ki so kolikaj pripomogli do izpolnitve tega programa.

Račun dohodkov in izdatkov za ta večer je sledeči:

Vstopnina \$1,200.25
Darila 145.00

Skupni dohodki \$1,345.25

Izdatki:

Najemnina, zavarovalnina in druge pomoči v dvorani ..\$ 344.41

Vožnja za pevovodja .. 11.00

Njegosevega zbora .. 20.60

Tiskanje programov .. 25.75

Za pomoč pri prodaji vstopnic 25.00

Skupni izdatki \$ 426.76

Preostanek \$ 918.49

Računi so bili natančno pregledani in odobreni dne 1. maja po finančnem odboru ter last-

noročno podpisani po sledečih: Dr. James W. Mally, predsed. Mr. John Gornik, Mrs. Albina Novak, Mr. Anton Grdina in Mr. Matt Petrovič.

Vsota \$918.49 je bila naložena na North American Bank Company, pod imenom "Yugoslav Night," dne 2. maja, 1941 in se ne more dvigniti brez podpisov zgoraj imenovanega odbora.

Seznam doravolcev je sledeč: Dr. Frank Jarem \$ 1.00
John Bukovnik 5.00
Hon. Martin Sweeney 15.00
Mr. Courtney Burton 25.00
Collinwood Baking Co.,

Mr. in Mrs. John Zallar 50.00
Tino Modic Cafe 20.00

Mr. in Mrs. John Izanc 10.00
Mr. J. D. Pilcher 2.00

Mrs. Gertrude Kuncić 2.00
Mrs. Mary Smrekar 5.00

Mr. Ignac Slapnik Sr. 5.00
Mr. Joseph Pozelnik 5.00

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so kolikaj pomagali pri tej dobrodelni prireditvi. Prosto-voljni darovi se še vedno sprejemajo v konzularnem uradu. V zaključek pa vabim vse naše žene in dekleta, da pridejo ob torkih in četrtek v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., kjer lahko pomagajo pri šivanju za "Jugoslovanski odsek Ameriškega Rdečega križa."

Dr. James W. Mally.

V prosto naravo

Čenjenim športnikom v clevelandске okolice se nanašajo, da se bo v sredo, 7. maja, ob treh popoldne uradno otvorila strelska sezona Euclid Rifle kluba in sicer na Močilnikarjevi farmi na White Rd.

Ob tej priloiki vas klub prav vljudno vabi na obisk. Vsak ljubitelj strelskih vaj je dobrodošel in sicer vsako sredo popoldne. Posebno pa opozarjamo član-e našega kluba, da gotovo pridete vsi. Naj nikar noben ne ostane doma in pripelje tudi svoje boljše polovice s seboj, kajti ženske so prav tako dobrodošle. Vojna se bliža tudi sem preko morja in zato bi bilo čisto prav, da se tudi naše ženske privadijo prenašati municijo kakor so to delale vse časti vredne grške ženske. Torej pridite,

Tajnik.

V počast materam

Žensko društvo Waterloo Grove št. 110 priredi v nedeljo 11. maja ob priloiki Materinskega dneva šaloigro "Sv. Peter in jagnetova jetrca." Ta igra je v dveh dejanjih in je vse skozi polna humorja, da se boste lahko neprisluseno nasmejali.

Odbor, ki ima vse predpriprave v rokah, nam je zagotovil, da bodo igralci in igralka, kateri bodo nastopili v nedeljo pri tej igri nudili toliko smeha in zdravega humorja, da se boste lahko nasmejali za ves teden ali pa še za več. Med odmori bodo pa nastopili naši mladi godbeniki, plesalci in pevci.

Živa slika, ki bo predstavljala materino življenje, bo že sama vredna tiste vstopnine, ki je samo 50 centov. Vstopnice lahko dobite pri članicah društva, ali pa pri vratih v dvorani na dan prireditve. Po igri pa se vrši ples in prosta zabava v zgornji dvorani. Poznani in priljubljeni Pecon bo igral za stare in mlade kakor zna le on. Prijazno vabimo vse, kateri se le morete udeležiti, posebno pa vabimo članice Woodmen Circle društev. Igra se bo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., pričetek ob sedmi uri zvečer.

Margaret Rožane.

V preteklem letu se je pomnožilo prebivalstvo Italije za 427,472 oseb.

Tisti časi se vračajo

Piše Anton Grdina

Času je primerno, če napišem nekaj naši javnosti v navodilo in priporočilo iz preizkušenj, skozi katero smo šli v zadnjih letih.

Kateriga ni najprej prosperiteta omamila in potem depresija poučila, tak ni poučen kaj se v Ameriki lahko naglama dogodi. Večina ljudi pa je bila prizade-tih in o tem se bo sukal ta dopis.

Ljudje v Ameriki preveč radi kar čez noč pozabimo, kaj se je včeraj zgodilo. Prva prosperiteta nas je do kraja pokvarila v gospodarskem oziru. Ko so se od-pirala zopet razna dela in so si delavci lahko zbirali lažja dela in z boljše plače, ker je delavcev manjkalo, a tudi s tem niso bili zadovoljni. Nekateri so pričeli ostajati doma, misleč da že dovolj zaslužio in so hoteli imeti še par dni med tednom, da so lahko potrošili denar.

Kompanije, ki so lahko prodale vso produkcijo, pa naj bi bili delavci naredili še toliko, so pro-sile delavce, da naj nikar ne ostajajo doma med tednom, ker se je kakor sedanje čase potrebovalo veliko blaga za vojne potrebe, je vlada preskrbela govornike, ki so šli od tovarne do tovarne obdržati posebne govore v opoldanskem času. Ti govorniki so prigovarjali ljudem, da naj sedaj delajo, ker je veliko dela in dobra plača. Naročili so nam, da povemo delavcem tole: "Delajte sedaj in ne ostajajte doma, ko je veliko dela." Poleg tega pa nam je bilo tudi naroče-no, da ljudem priporočamo varčevanje in kupovanje vladnih bondov.

Naročeno nam je bilo, da po-vemo ljudem, da v tistem času prihranjen dolar, bo vreden po-zneje pet dolarjev. Kupite bon-de in z njimi si boste prihranili denar za poznejše čase, ker se-daj vam je to lahko storiti in bo v vašo lastno korist. Tako je bi-lo v zadnji vojni. Dela in denar-ja je bilo kot še nikdar prej. Kdor je bil previden, ta si je po-magal na noge in si prihranil nekaj denarja. Velika večina ljudi pa je računala s tem, da bodo taki časi ostali zavedno, a so se pri tem pošteno vračunali.

Vojna pa je povzročila nekaj podobnega tudi sedaj. Kakor iz-gleda bo v nekaj mesecih vse za-posleno in delavcev bo primanj-kovalo za razna dela. Bojim se, da bo zopet kot takrat, ko so lu-dje rekli, da bodo zlati časi in da bodo ljudje pozabili na trpka leta silne depresije, ki je zadostila vsakega posameznika in skoro vsako podjetje.

Nespametni pa smo bili, ker smo se v takih včasih še bolj dolžili, kakor v normalnih. To je potem pritisnilo ob tla največ ljudi, ki so bili zadolženi in ni-so imeli dovolj prihrankov. Obo-je je bilo pogrešeno, več bi si bili lahko prihranili in tudi dol-gov ni bilo treba delati v časih prosperitete, vsaj velikih dolgov, s katerimi so potem zgubili še drugo imetje. To nam ne sme izpred oči, ker to je bila silno trpka preizkušnja, ki je mnoge potrla do smrti. Ne pozabimo tega!

Varčujmo, hranimo!

Ze sem pisal in zopet pišem "Hranimo, varčujmo!" Pameten ni kdor ne varčuje. Še vedno po-udarjam to, da kdor hoče biti ponosen sam nase in kdor hoče biti neodvisen, naj hrani in pri-vidno gospodari sedaj, tak se ne bo nikdar kesal. Če si si kaj pri-hranil tedaj, ko je bilo to mogo-če, je tisto tvoje in lahko pora-biš vsak dan. Varčevanje je naj-večja čednost za moža, če hoče biti dober gospodar in na dobrem glasu. Tu ni vprašanja ko-liko lahko prihraniš, pač pa je da si nekaj prihraniš kolikor pač moreš. Vedno pa je mogoče prihraniti nekaj tudi od naj-manjšega zaslužka. Nihče ne za-služi tako malo, da bi si od tega

ne mogel deti nekaj na strah. To lahko stori, če ima le voljo zato in če se je tega navadil že v mladosti.

Na drugi strani pa zopet ni nobena plača tako visoka, da če človek noče hraniti, da bi kaj lastoval. Tak ne bo nikdar dober gospodar in bo vedno odvisen od drugih in sluga drugim. Hranimo pa denar kar je dostoj-no in ne pretirano. Porabimo priliko, ki nam je dana.

Ravnokar je dala ameriška vlada narodu zelo primerno pri-liko za varčevanje. Vlada dobro ve, da bodo šli vsi tisti bilijoni, ki so določeni za narodno obram-bo dežele v roke narodu po raznih delih in službah. Vlada je nare-dila s tem zelo previden korak, ker hoče ljudem dobro, hoče jih naučiti varčevanja v času, ko je to mogoče.

Vlada je izdala bonde za dobo 10 in 12 let, ki se obrestujejo. Ti bondi so razdeljeni na pri-merne cene, tako, da je vsakemu mogoče kupiti tak bond in to na zelo lahek način, če ne more ku-piti za gotov denar. Po 10 cen-tov, nalašč zato izdane znamke pripomorejo do bonda, kateri stane najmanj \$18.75. Tak bond potem naraste z odstotki v dese-tih letih, ko bo izplačan na \$25. Potem so bondi po \$37.50 in ki bodo v desetih letih vredni \$50. Dalje jih lahko kupite po \$75.00, ki bodo po desetih letih plačani po \$100.00. Kupite pa lahko bon-de tudi po \$500 in po \$1,000.00. Ti bondi so serije "E" in so za deset let.

Potem so pa še bondi serije "F," ki pa stanejo najmanj \$74.00 in so plačljivi po 12 letih v vrednosti \$100.00; drugi za \$370.00 bo v 12 letih vreden \$500.00 in tako naprej. Na to pa so še bondi serije "G" po 100, 500, 1000 do 10,000 dolarjev tu-di za 12 let, ki pa se obrestujejo po 2.5% letno. Te bonde pa se lahko kupi le za polno vsoto ta-koj in obrestji pa se dobiva od njih letno in so potem tudi iz-plačljivi v 12 letih za vsoto kot so bili kupljeni.

Vsa druga pojasnila tikajoca se bondov pa lahko dobite v slo-venski The North American banki.

Tako je dala vlada ljudem le-pe prilike, posebno pa še radi tega, da ljudje lahko pokažejo lojalnost do vlade. Vse to je pri-poročljivo, da bi upoštevali in segli po bondih v kolikor je ka-teremu mogoče.

Ker pa že pišem o varčevanju in sem obenem pri bančnem pod-jetju, naj k temu dopisui dodam še par besedi o naši banki. Kar velja v zgorajšnjih vrsticah gle-de kupovanja bondov, to naj ve-lja tudi za varčevanje in hrani-tvev denarja na bankah. Nekaj denarja bi moral imeti vsak člo-vek na banki, da bi imel pri ro-kah za vsak slučaj. Kako prijet-no je, če je slučajno potreba de-narja in ga ima človek pri ro-kah. Vsak pameten gospodar bo gledal na to, da bo imel nekaj prihranjenega. Vse drugače se počuti oni, ki ima nekaj prihran-ka na strani, kot pa oni, ki je v večnih skrbih, kaj bo če se mu kaj pripeti. Varčevanje je čed-nost in zelo pametna navada.

Kdor nima te čednosti, ki bi jo lahko imel, to še pravi, da ne hrani, kadar bi lahko, tak ni pa-meten.

Zakaj pa vas vabim k banki? Zato, ker s tem pomagata sami sebi in se tako zavarujete ob-šenem pa pomagata tudi našim ljudem. Naša slovenska The North American banka posoju-je denar našim domačim ljudem, da si kupujejo domove; posoju-je ga našim trgovcem, da lažje vodijo svoja trgovska podjetja. Denar posojuje po 5% obresti. Nobena narodna institucija ni narodu tako potrebna kot je ra-vno lastna domača banka.

Banka pa posojuje tudi na osebna posojila, izdaja "Money Orders," pomaga ljudem pri pre-kupovanju zemljišč in jim brez-plačno podaja kar najboljša na-

vodila in nasvete. Bodite po-sni na svojo lastno banko in deluj-te z njo, saj je vendar mogo-ču v korist in ponos. Človek hodi drugam po tisto kar bi si dobil pri svojih, ni narode-zaven. Pa naj se potem se le postavlja kdo in kaj smo, če ka-žimo to tudi v dejanju!

Železnica čez Visoke Ture

Pred nekaj dnevi je v Slo-gradu umrl bivši avstrijski lez-niški minister upok. profesor šal barom pl. Guttenberg, avstrijski železniški minist-ri znan Badenijski vlad, ki imajo sicer bivši avstrijski Slo-vani v slabem spominu. Njegovim ministrom gradnja čelji v Avstriji graditi tretjo, večjo gorsko železnico. Pro-avstrija gradila že leta 1884-čez Dunaj. Drugo so zgra-jevala leta 1884. čez Arl. Tretja pa, bila železnica čez Visoke Ture, katero so začeli graditi pod-nistovanjem barona Guttenberga. Za njo je pozneje prišla železnica skozi Karavanki. Bohinjska železnica proti Gori-cl.

Načrte za tursko železnico izdelal inženir Wurmb, ki si izbral za železnico že takrat, ko je večjo dolino Gastein. Pri steinu so začeli vrtati železni-ko gladino. Predor je dolg 12 m. Gradba predora kakor Tur-va gradba čez Visoke Ture, bila silno težavna. Zlasti pa nagajale velike vremenske srece. Nekega dne, bilo je bil predor 1903., malo preden je bil predor končan, je prihrumel s velikanskega plaz, ki je zasul 20 delavcev.

Kako težko je bilo graditi železnico, naj povedo nasled-nje številke: Izvrtati so morali manj kakor 16 velikih in malih ših predorov, zgraditi čez dol- na 15 mostov in napraviti 10 viaduktov. Zaradi tega niso ni čudno, če je gradba železnice požrla mnogo več denarja, kot pa se je glasil prvotni nač-ran. Končno se je izkazalo, da železnica veljala najmanj milijonov zlatih kron več, kot je bilo v proračunu dolozna Krivdo za to so seveda nalo- inženir Wurmbu, ki je nalo- tega moral odstopiti malo pre- preden je bila železnica v na- aa. Ta velika razlika je raču- za pa je nastala zaradi vi- za, ker so se v notranjosti vi- kih Tur pokazale posebne loške težave, ki jih gradnja kakor ni mogel naprej služiti.

Minister Guttenberg, ki je bil gladiati do progo, tudi k- nister ni dočakal, da bi bil z- ršen, ker je že pred War- bom moral odstopiti z Bur- vo vlado vred.

Bivšega avstrijskega žele-škega ministra Guttenberga pokopali v Solnogradu so se mi častmi. Udeležili so se Hoesslin je položil na grob venec nemške vrhovne mande, general Schaller- de pa venec vodje Nemcije fa Hitlerja.

Novi zlati zakladi v Španiji

Pri nekem izkopavanju v žini španske Granade so se delavci naleteli na zlatni pljaskov vsebujejo večje koli- zlate. Zadeli so torej v pre- zlato žilo, ki sega baje v pre- šnjo daljavo. Strokovnjaki brž natančneje preiskali izo- ni pesek in ugotovili, da se enega kubičnega metra tega z- ska lahko dobi tri grame zla- Nekaj je to na vsak način ša- šanje pa je, če je ta nova žila dovolj debela in dolga, ti." Razen tega poročajo, delavci v strugi reke Daro teli tudi na številne zlate in brne predmete, o katerih spu- da so še iz dobe, ko so v Gra-

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Da! Wellerja nista računala, vašo trdo glavo, prepričana bila, da sta vas ubila. In če res še lahko govorite, prosil, da bi mi natančno opisali pot v Almaden, Almaden in posebej še tisto vaše 'realizacijo'."

"Kot sem po valoviti puzi, dan hoda je široka. In svet precej naglo pada v ozko kotlino, prej kdaj je bilo tam jezero. In v jezera je bil otok, skalni otok. Jezero je odteklo ali posušilo, skalnati otok pa ostal, podoben orjaškemu otoku. Od dveh strani se je na tisti klesanec. Na vrhu ploščad in sredi ploščadi hiša, sirovo postavljena iz kamna, samo štiri gole stene in streho. In v tisti stavbi v rudnik skozi preduh." "Kaj se pride na ploščad?" "Od severa in od juga. Vzhodni stran je navpična stena, na drugi strani se pride do pobočja. In tam je moje 'realizacijo'."

"Kako ga najdem?" "Voznoju zapadne strani, točno na sredini voznoju ogromna skala trdo obkrožena. V davnih časih je utrgala s pobočja in skatila v ravnino. Ta skala leži samo na videz na steni. V resnici se drži na levi, na desni pa je skalo in steno široka razsuta s kamenjem. Na strani skale, torej severno, je pobočje izjedeno, da je svojčas kdaj tam vola po skalah. Tisti žleb je v ovinkih na desno in levo mimo tistih ovinkov sem, ko so me zasledovali in mi je vdrlo. Ne morete videti tistega mesta!" "Pa po tistem žlebu se pride na ploščad? Levo od skale?" "Pa. Skalo vidite že od daleč. Pri tretjem ovinku se mi vdrlo. Preden sem odšel, luknjo zadelal s kamnom, kolikor sem mogel. Ne morete videti dobro, pa oči, kakor Old Shatterhand, jo že našle."

"Pravite, da je zidan tisti ali rov, ki ste po njem šli?" "Vsaj tam, kjer se mi je zidovje se vidi, luč pri- skozi luknjo, koder se mi vdrlo. Ne vem pa, ali je zid globlje pod zemljo." "Kaj vam! Dovolj sem zvedel, eno mi še povejte! Vaša Judita je prosta, ste pravi. Kje pa je njen oče, ne- ki kuhovinar in zastavnik v rudniku pod zemljo z rudniki izseljenci vred?" "Judita se ni potegnila za nič." "Tako? Ne zamerite, am- ti ženska je sicer čisto in dražestna oseba—nje- rce pa je trdo ko kamen! Za lastnega očeta se ne po- —! Ako mi pride v pest, bom prenežno prijel!" "Kaj ji ne boste ničesar sto- —?" "Kaj orjak pač ni bil ra- — samo na glavi, ampak tu- —!" "Odkrito vam povem, najraj- — jo dal temeljito preteptati, — bila moški!" "Za božjo voljo, ne govorite —! Winnetou mi je pripo- — o vas in tudi drugi so — pravil o Old Shatterhandu, — čisto nič ne dvomim, da — to uspešno najti Meltona— — nesreča, če bi jo res dali — —. Pomislite, da je — —, nevesta, ki vas je izdala — —! Samota, taka ne- —! Palica bi ji prav nič

Kar smo v strahu pričakovali

Kar smo najbolj v strahu pričakovali, to je prišlo, da smo prišli tudi mi Gorenjci z našimi naravnimi lepotami pod tisto polentarsko nadvlado. Tudi naši veliki tovarni, ki sta bili naš ponos, sta prišli laškemu trnogu v malho.

Kako so se mi smilili primorski Slovenci, kadar sem čitala v časopisu, koliko morajo trpeti, ne da bi si mogli kaj pomagati in sedaj pa smo tudi mi Gorenjci na ravno isti križevi poti. Sol- ze grenke žalosti mi zalivajo oči pri tej pisavi, ker se mi je moja najsrčnejša želja razblinila v nič. Vedno sem si mislila, da če mi Bog da še nekaj let življenja, da se bom vrnila nazaj v rodno domovino in tam preživela moja zadnja leta in da bi bila tudi tam pokopana poleg svojih staršev, moža in mojih sinčkov, ki so mi umrli že v detinskih letih. Imam tam še svoj dom in hčer ter vem, da bi mi ne bilo nič hudega, zato si tako želim tja.

Sedaj pa me je zadela vest, da je ropar vzel tudi naše dra- ge kraje, tem huje. Ko sem še pred nedavnimi čitala, da so Ita- lijani zavzeli Kranjsko goro, sem skoro mislila, da me bo za- dela kap od same žalosti, ker sem vedela, če je zavzel ta kraj, bo zavzel tudi vso Gorenjsko, saj je Kranjska gora samo štiri postaje od Javornika. Po pravici po- vedano, da bi še vedno raje ži- vela pod Nemcem kot pa pod Lahom, saj že samo to ime ni do- sti prida.

Ko sem se pred desetimi leti vračala iz stare domovine v Ameriko, se je z nami vozilo tu- di neko dekle iz Primorja, ki nam je pripovedovala kako je bil njen oče v zaporu samo za- to, ker je imel slovenski časopis in še več drugih. Če si je pa kdo upal protestirati, so ga pa gno-

stavno pretepli. Takoj sem si mislila, kaj si moremo nadeja- ti od tega mesarskega volka v človeški podobi. Kakor je delal in še dela s Slovenci v našem Primorju, tako bo sedaj delal tudi z našimi rojaki v naših kra- jih. Smili se mi moja hči in nje- na družina. Poleg vsega je pa še pošta tako zmešana, da sem dobila božična voščila šele mar- ca meseca, ko smo vendar prej dobili pošto v dobrih desetih dneh. Najhujše je živeti v nego- tovosti.

Preteklo soboto sem poslušala v mestni dvorani pevce. O, kako mi je donela pesem "Večerni zvon . . .", kako mi je pel pred davnimi leti, njegov glas je šel čez hrib in plan. Spomin na te dragi rojstni dom, mi ostane v srcu do zadnjega utripa. Lepo je tukaj, ampak spomin na dom domovino in tam preživela moja bodo tukaj ali kje drugje. Se- daj se bo šopiril po naših krajih črni Italijan.

Kakor smo pred davnimi leti čitali povesti polne groze o Tur- kih, ki so morili in ropali po naših krajih in odvajali mlade ljudi v sužnost, ravno tako bodo še pozni rodovi čitali o krutosti teh dveh zmajev Hitlerja in Mussolinija, ker ta dva nadkri- ljujeta vse druge po svojih hudodelstvih. Upam pa, da bo tudi za ta dva prišel čas obra- vnave. Čudno se mi vidi vseeno, ko ima Hitler toliko sovražni- kov, pa ne morejo izvedeti, kje se nahaja ta mesar, da bi ga po- gnali z bombami v zrak. Kajti jaz mislim, da če bi njega konča- li, bi bilo tudi hitro vojske ko- nec.

Ta brezbožnež, ker nima nobe- ne vere, zato pa tako dela. Tudi on menda misli z drugimi bogo- tajci, da s tem, če pravijo, da ni Boga, da ga neznansko jezijo. Toda uboge stvarce naj samo to pomislijo, da so tudi oni samo od danes do jutri in tudi, če bi človek živel par sto let, bi se ne

živela, pa bi bila še premilostna kazen zanj in za vse njegove hu- dobije, ki jih počenja širom sve- ta. Pozdrav,

Mary Modrijan.

Mati in smrt

Ko je mati, nekje v daljni de- želi, porodila svojega prvega otroka, se je postavila pred njeno posteljo temna smrt.

"Tebe hočem!" je zadel njen strahoviti klic nad s po- rodno vročico borečo se mater.

Materino srce je zatrepalo do najglobljih nižin in iz njenih ust se je odrgal obupni krik: "Pusti me pri otroku! Kdo naj ga namesto mene hrani in neguje?!"

Te besede so smrt omehčale in njena volja je popustila.

Na materino uho je zašče- bljalo:

"Naj ti bo za zdaj podarje- no življenje. Toda odslej si moja dolžnica!"

"Kaj hočeš od mene? Vse ti hočem dati," se je odrešujoče oddahnila mati.

"Javila se ti bom o pravem času," je bil smrtin odgovor.

Otrok je rastle zdrav in ves- el. Ni vedel, kako drago je bi- lo odkupljeno njegovo življe- nje. Ob otrokovih žarečih očeh je pa mati sčasoma smrt in njene zahteve pozabila skoraj.

Prišla je ura, ko je deček do- bil pripadno sestrico. Zopet je zrasla temna senca ob vzglav- ju materinega ležišča. Ogrom- no roko je stegovala po drobni, komaj rojeni stvarci.

"Tebe hočem!"

V največji sili so privrele iz materinega srca besede:

"Ne, ne! Pusti živeti moje- ga otroka, vzemi raje mene!"

"Nočem danes tvojega življe- nja," je spregovorila smrt.

Njem puh se je približal ot- roku . . .

"Pusti se še enkrat omehča- ti!" je mlo prosila mati, bore- ča se s poslednjimi močmi.

Smrt je zopet prizanekla no- vorojenčku.

"Podarjen naj ti bo! Vendar so že zapadle obresti za prvega otroka."

Preteče je žgal njen glas:

"Tvoji lasje bodo osiveli, tvoja mladost izginila, kajti bližajo se ti skrbi. Odloči se!"

Materina duša je zaječala — da, da —, in neizmerno srečna je bila, ker je slutila otrokovo bijoče življenje.

Prišla so leta skrbi in nadlog. Materini lasje so osiveli, in iz- ginil je rožni sijaj njenih lic. Njene roke so garale nepresta- no od jutra do poznega večera. Ni pa ugasnil topli sijaj njenih oči, ki je sprejemal življenje ob pričujočnosti dveh otrok.

Ko je prišel na svet tretji ot- rok, je bila smrt neizprosna. Komaj začeto življenje je uga- snila kakor plamen s svojim ledenim dihom. Mati je trpela neizmerno bolečine. Njene sol- ze so žarele kakor ogenj. Pa- dale so na roke mrzle smrti ta- ko, da je le-ta začutila žgočo bol, ki jo je bila pretresla. Us- pavajoče ji je kanila upanja polne besede:

"Ne obupaj, saj boš zato pre- jela božji dar!"

Dolgo časa mati ni mogla preboleti strašne bolečine. Ro- ke je čutila tako prazne in tu- di njeno naročje ni bilo več bla- goslovljeno.

Nekega dne je obstal pred njenimi vrati droben otroček z lačnimi očmi in v revni oble- ki. Videč svoja notranja kopr- nenja, je hvaležno prižela naj- denčka na tople prsi in ga spre- jela pod skromno streho.

Potekala so leta. Otroci so odrasli v poštene in pravične ljudi. Ko je bil najstarejši sin nekoč v veliki nevarnosti, je mati zadnjikrat zbrala svoje srce in misli k molitvi, ki je pri- vrela iz globlin njene čvrste ve- re. Potem je odšel črni angel. Mati pa je izgubila luč v svojih očeh.

Odslej ni videla več lepega stvarstva, nič več sonca, rož, jutranje in večerne zarje, nič več obličja ljubljeneh otrok. Kljub temu je bila zadovoljna. Njena duša je narasla v notra- nji luči in obdal jo je blagoslov golega obstanka.

Njeno srce je omehčala bo- ja milost, ki ji je po svoji po- slanki smrti dvojno podarila njej najdražje v življenju. Svo- je žrtve je pozabila. Zdele so se ji preneznatne spricho boga- stva, ki ji je še preostalo.

Ker je bila storila svojo dol- žnost na zemlji, je sklenila odi- ti k smrti in s svojim življe- njem poravnati dolg pri veli- kem upniku.

Odslej ni videla več lepega stvarstva, nič več niso slepe oči opazile, da vodi angel njeno nogo na desno pot. Ko je dose- gla svoj namen, ji je bila milost gledanja znova podarjena, in zagledala se je, v neskončnih, luči spreletujočih višavah. Ne- nadoma obvisi pred njo lesketa- joče se bitje.

"Kdo si, bogomili angel?" so zadihale njene dobrotepolne ustnice, njene strmeče oči.

"Smrt sem," je mehko zavze- nelo iz ust Svetlečega.

"Smrt je vendar temna in strašna," podvomili mati.

Svetleča postava je postaja- la večja in večja, rastla je v neskončnost in iz višin je zado- nel pojoč glas:

"Prikazujem se v različnih podobah. Ljudem pa, ki so zmogli dobrote in ljubezni, se prikazujem v luči in manj stra- šno. Ozri se. Tvoje tovarišice."

Mati pogleda okrog in vidi, da je obdana od mater vsega sveta, katerim je bilo tudi dano izkusiti milost svetle smrti.

J. M.

IZ DOMOVINE

—Zločin divjega lovca. V kamniški okolici so doma po- sebno drzni lovski tatovi, ki z nabito puško opredujejo po goz- du za divjačino. V lovskih revir- jih napravijo mnogo škode in lovski čuvaji imajo mnogo posla s takimi prijatelji divjačine. So pa še drugačni divji lovci, taki, ki ne lovijo divjačine odkrito s puško v roki, ampak zločinsko in zahrbtno na zanke in pasti. Taki ljudje so kot ogabni in brezvestni špijoni, ki delujejo zahrbtno in v temi, ne da bi po- mislili, koliko muke prizadevajo ubogi živali, ko se vjame v zan- ko. Nedavno je lovski čuvaj v kamniški okolici pregledoval re- vir in si skozi ozki prehod med grmovjem utiral pot. Naenkrat pa ga je zgrabila nevidna roka za prst in ga potegnila kvišku. Lovski čuvaj je kriknil od bole- čine in si ogledoval svoj prst, ki je močno krvavel. Po nesreči je bil namreč vtaknil roko v na- stavljeno zanko in sprožil utež, ki je stegnila zanko in mu k sre- či samo posnela kožo in meso na prstu. Kamen, ki je služil za vzniet zanki, je bil tako težak, da bi bil lovski čuvaj ob življenje, če bi ga zanka prižela za vrat. Brezvestni divji lovci, ki nastav- ljajo zanke po gozdu, niso ne- varni samo živalim, ampak tudi ljudem.

MALE OGLASI

Opeka naprodaj

Naprodaj je rabljena opeka; jako poceni. Vprašajte na 1008 E. 64. St.

Dve hiši naprodaj

Prodasta se dve hiši; vse mo- derno urejeno; zelo poceni za \$13,000. Rent nosita \$130 na mesec. Za naslov vprašajte v uradu našega lista. (106)

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6613 ST. CLAIR AVE.
Henderson 2978

Ko je bila strta moč grške armade, je nemško vojaštvo vkorakalo v grška mesta, kjer je takoj prevzelo uradna mesta. Slika nam kaže nemško vojaštvo pri regulaciji prometa v grškem mestu Salonika.

Take slike so nam že dobro znane. — Ta radio slika je bila poslana iz Berlina in nam predstavlja grškega generala Tsolakoglu, ki je v imenu grškega vojnega poveljstva podpi- sal predajo Grčije. Grčija je štirinajsta država, ki jo je Hitler pobasal v svojo malho.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIZ

Olaf Trondsson je rekel:

"Duhovnik je dražil Erlendove sinove, Bjorgulf in Gaute, sta ga zavračala, še precej pametno. Gaute je tudi omenil, kar vsi vemo, da je bila Kristina preteklo poletje nekaj časa pri svojem možu na Dvoru, in da je bilo takrat spočeto tisto ubogo otroče, zaradi katerega je nastal ves ta hrup. Nato je rekel duhovnik, da so bili ljudje na Jorundgaardu vendar že od nekdaj tako učeni — Kristina gotovo pozna zgodbo o kralju Davidu in gospe Batzebi — Erlend Nikulausson pa je bil morda prav tako zviti kot vitez Urija."

Škof je postal v obraz modrikasto rdeč kot njegova obleka. Njegove črne oči so se zaizkrile. Meril je nekaj časa Sira Solmunda. Rekel pa mu ni nič.

"Gotovo se zavedaš, Gaute Erlendsson, da si s tem dejanjem tudi sam postal hudodelec?" je rekel. Nato je ukazal, naj spremijo Erlendove sinove domov na Jorundgaard. Z njimi je poslal dva svoja služabnika in štiri kmete, ki jih je izbral izmed najbolj dostojnih in pametnih, da bi jih stražili.

"Tudi ti pojdi zdaj, Nikulaus," je rekel Naakkveju, "in miren bodi. Tvoji bratje niso materi nič koristili, razumem pa, da jih je to hudo razkačilo."

V srcu je hamarski škof sodil, da sinovi prejkone niso škodovali stvari svoje matere. Videl je, da jih je mnogo zdaj že drugače mislilo o gospodinjstvi z Jorundgaarda kot pa dopoldne, ko je Kristina sama zakrivila, da je časa prekipela, ker je z Ulfom Haldorssonom prišla v cerkev in ga izbrala svoje-mu sinu za birmanskega botra. Eden izmed teh je bil Kolbein Jonsson — in zato ga je gospod Halvard postavil za poveljnika

V BLAG SPOMIN

ČETRTE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SPOROGE IN MATERE

Frances Malavašič

ki je za vedno izdihnila svojo blago dušo dne 6. maja, 1937.

Bog nam vzel soprogo in mater in srce zlato našlo je pokoj, večni Bog ji daj plačilo, spavaj v grobu zdaj sladko.

Žalujoči ostali:

soprog PETER, STEFAN, TONI, JOHN, FELIX, MAX, sinovi.

Cleveland, O., 6. maja, 1941.

straže.

Prvi je šel Naakkve v gornjico, kjer je Kristina z Munanom v naročju sedela na postelji pri Lavransu. Povedal ji je, kaj se je bilo zgodilo, zlasti pa je poudaril to, da jo ima škof za nedolžno; tudi je mnenja, da so mlajše brate drugi tako hudo razdražili. Svetoval je materi, naj ne hodi k škofu.

Nato so pripeljali v izbo vse štiri brate. Mati jih je pogledala, bila je bleda in njen pogled čuden. Sredi vsega strahu in silnega obupa se ji je srce spet tako čudno in kipeče razširilo, kljub temu pa je mirno rekla Gauteju:

"Slabo je, kar si zdaj storil, sin — in malo častno je za meč Lavransa Bjorgulfssona, da si ga potegnil zoper kmečke družal, ki je stala tamkaj in prežvekovala govorice —"

"Najprej sem ga potegnil zoper škofove sulicarje," je srdito rekel Gaute. "Res pa je, za našega deda ni bilo bog ve kaj častno, da je bilo treba za tako stvar potegniti meč —"

Kristina je pogledala sina. Potem pa se je morala obrniti proč, kakor so jo njegove besede tudi skelele, se je vendarle morala nasmehniti — kakor če otrok zasadi svoje mlečne zobe materi v prsi, je pomislila.

"Mati," je rekel Naakkve, "po mojem bo najbolje, ako greste in vzamete Munana s seboj. — Zdag ga niti trenotek ne smete pustiti samega, dokler mu ne bo bolje," je rekel tiho. "Glejte, da ostane v hiši; ne sme videti, kako stražijo njegove brate."

Kristina je vstala: "Sinovi — če mislite, da nisem nevredna tega, tedaj bi vas prosila, da me poljubite, preden odidem."

Naakkve, Bjorgulf, Ivar, Skule so stopili k njej in jo poljubili. Gaute, krivec, je žalostno pogledal mater — ko mu je pomolila roko za poljub, jo je prijel za konec rokava in ga poljubil. Kristina je videla — vseh pet, celo Gaute, je bilo zdaj večjih od nje. Popravila je še nekoliko Lavransovo posteljo, nato pa je odšla z Munanom iz izbe.

Na Jorundgaardu so bile štiri hiše z nadstropjem: hiša z dvorano, nova hiša, ki je bila v Kristininih otroških letih polneto bivališče, preden je Lavrans postavil veliko hišo, stara koča in solnica, ki je prav tako imela podstrešno izbo; tam so poleteli spale deklet.

Kristina je odšla z Munanom v novo hišo; tam sta zdaj spala, odkar je malček umrl. Hodila je sem ter tja, ko sta Frida in Gunhild prinesli večerjo. Kristina je velela Fridi, naj poskrbi, da bodo stražniki dobili piva in kaj za pod zob. Dekla je odgovorila, da se je — po Naakkvejem naročilu — to že zgodilo, ampak možje so rekli, da ničesar ne marajo od gospodinje, ko so po takih opravkih na njenem dvoru. Jodi in pijače da so si že drugod preskrbeli.

"Kljub temu pa le postavi-te prednje čebriček piva," je rekla Kristina.

Gunhild, mala dekla, je bila vsa objokana:

"Noben izmed tvojih poslov ne verjame tega o tebi, Kristina Lavransova, le verjemi — zmeraj smo trdili, da so to samo laži."

"Potemtakem ste slišali te govorice," je rekla gospodinja.

"Bolje bi bilo, ako bi mi bili to povedali —"

"Upali si nismo zbog Ulfa," je rekla Frida in Gunhild je jokaje pristavila:

"Preteče nam je ukazal, da moramo o tem molčati pred teboj — dostikrat sem si mislila, da bi ti morala vse povedati in te prositi, da bodi bolj previdna — kadar si pogosto še pozno v noč ostajala pokonci in se pogovarjala z Ulfom."

"Ulf — je torej vedel?" je tiho vprašala Kristina.

"Jartrud ga je zato že dolgo dolžila — zaradi tega jo je bržkone pretepel, in nekega večera zdaj o božiču, nekako tedaj, ko si pričela postajati močnejša — sedeli smo ravno pri njih v oskrbnikovi hiši in pili, Solveig in Oivind sta bila tamkaj in še več drugih ljudi iz južnega konca doline — mu je Jartrud rekla, da je on tega kriv. Ulf jo je s svojim pasom tako neusmiljeno pretepel, da jo je zaponka do krvi opraskala. Odtlej pa je Jartrud hodila okrog in pravila, da tega Ulf niti z besedico ni zanimal."

"In tedaj so se raznesle te govorice po dolini?" je vprašala Kristina.

"Da, ampak vsi, kar nas je s tvojega dvora, smo vedno oporekali," je jokaje zagotavljala Gunhild.

Da bi pomirila dečka, se je morala zdaj Kristina uleči k njemu na posteljo in ga vzeti v naročje, slekla se pa ni, tudi ni to noč zatisnila očesa.

Medtem pa je mali Lavrans v gornjici vstal in se oblekel. In proti večeru, ko je Naakkve odšel doli, da bi pomagal pri delu v kravjem hlevu, je zapustil hišo in stopil v konjski hlev. Tam je osedlal Gautejevega russega skopljence. Bil je najboljši konj za žrebce, tega pa si ni upal zajahati.

Nekaj mož, ki so stražili na dvorišču, se je približalo in dečka vprašalo, kam hoče.

"Nič mi ni znanega o tem, da bi bil jaz ujetnik," je odgovoril Lavrans. "Toda ne maram vam prikrivati — saj mi ne morete zabraniti, da bi jahal na Sundbu in pripeljal semkaj viteza, ki bo branil svoje sorodnike."

"Kmalu se bo zmrčilo."

Rumunski premier Ion Antonescu je v svojem govoru izjavil predlom z osiščem in povedal, da je rumunska armada pripravljena na boj, da izbrši krvoprelitje v letu 1940.

Po smrti premierja Korzisa je grški kralj Jurij, katerega nam kaže gornja slika, sam prevzel vladno pozval narod, da se bori do zadnjega.

"fant," je rekel Kolbein Jonsson. "Saj vendar ne moremo dopustiti, da bi ta otrok ponoči jahal skozi gorovje. Z materjo moramo govoriti."

"Ne, nikar," je rekel Lavrans, okoli ust mu je lahno drgetalo. "Zadeva, zbog katere odjezdil, je takšna, da zaupam v Boga in Devico Marijo, ta dva me bosta čuvala na potu, če je moja mati nedolžna. Če pa ni, je tako in tako vseeno," obmolknil je, kajti šlo mu je na jok.

Kolbein je obstal. Pogledal je lepega dečka s svetlimi lasmi:

"No, pa odjahaj — in Bóg s teboj, Lavrans Erlendsson," je rekel, hoteč pomagati dečku v sedlo.

Toda Lavrans je tako zasukal konja, da so se morali možje umakniti. Stopil je na veliki kamen pri lesi in se odondod zavihtel rjavcu na hrbet, nato pa oddirjal proti cesti v Vaago.

William McChesney Martin, ml., desni na sliki se je odzval klicu Strica Sama in tako zamenjal svojo lepo službo z \$48,000 za vojaško \$21.00 na mesec. Slika je bila posneta v New Yorku pred odhodom v Fort Dix, N. J.

Imenik raznih društev

DRUŠTVO SV. ANTONA PADOV.

Št. 138. C. K. of OHIO
Predsednik Jos. Meglich, podpredsednik John Hrovat, tajnik John Hrovat ml., 6711 Edna Ave., zapisnikar in tajnik bolniškega oddelka Jos. Hrovat, 6731 Edna Ave., blagajnik Frank Turek. Nadzorniki: Geo. Turek, Jos. Kostanjek, Jos. Pakj, Vratar Anton Gregorac. Društvo zboruje vsak tretji ponedeljek v mesecu ob 7:30 zvečer v dvorani stare šole sv. Vida.

SKUPNA DRUŠTVA FARE SV. VIDA

Predsednik Louis Erste, 6205 Whit-tier Ave., podpredsednik John Melle, tajnik Joseph Repar, 1101 E. 68. St.; blagajnik Frank Svegel, zapisnikarica Mary Otoničar, nadzorniki: Anthony J. Fortuna, Frances Kure, Frank Skerl. Seje se vršijo vsako četrto sredo v mesecu v dvorani stare šole sv. Vida. Društva, ki želijo sodelovati, naj izvolijo dva ali tri zastopnike in jih pošljejo na sejo, kjer bodo z veseljem sprejeti. Vse zastopnike in zastopnice se vlnudno prosijo, da se redno udeležujejo sej in sporočajo o njih delovanju na društvenih sejah.

DRUŠTVO SV. VIDA, ŠT. 25 KSKJ.

Predsednik Anton Štrmša, Sr. podpredsednik Joseph Cornik, tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.; blagajnik Louis Krajc; za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Mesecni assessment se začne pobirati 1:00, na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvo se sprejemajo novi člani in članice od 16. do 60. leta in se jim nudi pet vrst zavarovalnine od \$250.00 do \$5000.00. Bolniška podpora znaša \$7.00 ali \$14.00 na teden. V društvo se sprejemajo tudi otroci od rojstva do 16. leta. V slučaju bolezni se naj bolnik javi pri tajniku, da dobi zdravniški list in kartico in ravna naj se po pravilih Jednote.

SLOVENSKO ŽENSKO PODPORNOSTVO SRCA MARIJE (stare)

Predsednica Julia Brezovar, podpredsednica Mary Grdina, prva tajnica Frances Novak, 6326 Carl Ave., telefon EN 0729; blagajničarka Catherine Perme, finančna tajnica Mary Bradac, odbornice: Mary Skulj, Anna Er-

VIII

Lavrans je tako naglo jezdit, da se je konj kar penil, ko je dospel na kraj, odkoder je, kot mu je bilo znano, vodila steza čez posipe in med pečinami, ki so se na severni strani silske doline vsepovsod strmo spuščale navzdol. Vedel je, da mora biti še pred mrakom zgoraj na planoti. Tu v tem pogorju med Vaago, Silom in Dovrom mu pokrajina ni bila znana, toda konj je bil nekoč vse poletje tukaj na paši in je dostikrat nosil Gauteja v Haugen, čeprav po drugih potih. Lavrans se je sklonil in potrepljal konja po vratu:

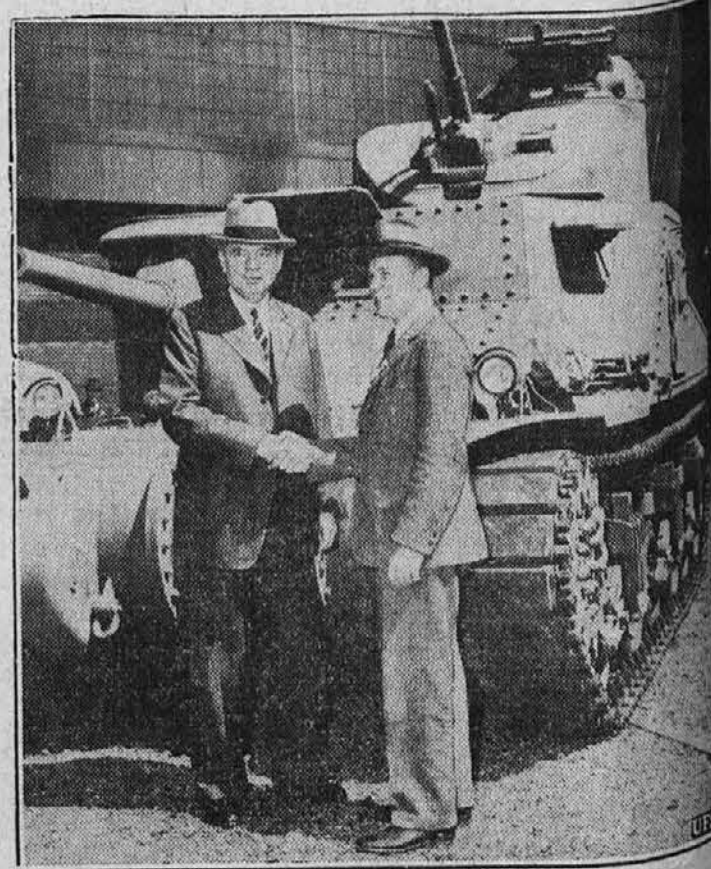
"Na Haugen moraš priti, rjavec, prijatelj moj, k očetu me moraš nocoj prinesiti, Fola, da veš?"

Komaj je dospel na vrh in spet sedel v sedlu, se je začelo hitro temniti. Jahal je skozi močvirnato gorsko dolinico. Spremljale so ga neštete majhne skalnate kope, ki so se od-

ražale na vedno bolj temnejšem se nebu. Na bregovih doline so stale brezove dobrane, debela so se belo svetlikala; neprestano so udarjale mokre veje konju v prsi in dečku v obraz. Izpod kopit se je prožilo kamenje in se valilo po pobočju nizdol prav na dno doline — ondi je rjavce gazil skozi mečavo. Konj je v temini iskal poti zdaj navkreber zdaj navzdol, in potok je šumel zdaj od blizu zdaj od daleč. Sredi gorske noči se je

oglasila neka žival, vendar vrans ni mogel razločiti, kajna žival bi to bila — in re- je bučal in pel, zdaj močnej- zdaj spet tiše.

Deček je tako držal konja, da je ost gledala živali in ušes. V dolini tukaj so bili je medvedi. Lavrans je ugla- kdaj se bo nehala. Prav po hem je pričel mrmrati v tem Kyrie eleison, Christeleison Kyrieleison, Christeleison — (Dalje prihodnjič)

Vojni podtajnik Patterson je sprejel od predsednika Frazer-ja od American Locomotiv Co. prvi tank izmed 68, ki so naročeni za ameriško armado.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 47. leto

Članstvo 37,000

Premoženje \$4,500,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 125.19%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši po- šteni in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, pro- bolezn in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta, otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanj- dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podporne organizacije, pr- trudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskar- na vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri- dajte k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628